

Def. verslag	Overleg	“complex	project”	extra
	containerbehandelingscapaciteit			
vergaderdatum	29 april 2016			
voorzitter	Jan Hemelaer Maarten Goris		Procesmanager OHA Dep. MOW, medewerker procesmanager	
verslaggever	Jan Baelus Maarten Goris		OMGEVING / Dep. MOW, medewerker procesmanager	
aanwezig	Greet Bernaers Guy Janssens Johan Hoeben Tom Van Rensbergen Peter David Bert De Bondt David Stevens Laurent Vanden Abeele Marjan Van Avermaet Mira Van Olmen Tim Gregoir		Havenbedrijf A'pen Havenbedrijf A'pen Havenbedrijf A'pen Dep. RV Dep. RV Team complexe projecten Team complexe projecten ANB Maatschappij LSO Onroerend Erfgoed Dep. MOW, afdeling Maritieme Toegang	
Afwezig met kennisgeving	Reginald Loyen Peter Van de Putte Sarah Braeckman Kristof Devos Ilse Moeremans Gonda Callaert		Dep. MOW, afd. Beleid Maatschappij LSO Dep. RV Dep. MOW, afdeling Maritieme Toegang Team complexe projecten Onroerend Erfgoed	
volgende vergadering	Nvt			

1. Situering en opzet

Jan Hemelaer zal aansluiten voor de tweede helft van de vergadering omdat hij tot 16u00 op een andere vergadering moet zijn.

Maarten Goris situeert dat de betrokken kabinetten overeengekomen zijn om het GRUP te verdedigen en overeind te houden. Maar omdat bijkomende containerbehandelingscapaciteit cruciaal is, is ook afgesproken in tussentijd een initiatief te nemen volgens de procedure 'complex project', als een soort plan B. De Vlaamse overheid gelooft dus nog in het GRUP, maar wil toch graag voorbereid zijn op een mogelijke vernietiging.

David Stevens geeft aan dat in de methodiek van complexe projecten transparantie een cruciaal element is; dus is een duidelijke beslissing door de Vlaamse Regering over de projectdoelstelling(en) wenselijk. De vergadering concludeert dat de regeringsbeslissing van juli 2015 over de ontwikkelingszone Saeftinghe (OZS) fase 1 inhoudelijk als een dergelijke beslissing beschouwd kan worden.

Op voorstel van Maarten Goris focust de vergadering op volgende **agendapunten**:

- de omschrijving van de probleemstelling en de afbakening van de scope van het complex project (CP)
- de overlegstructuur / procesopvolging
- de timing van de startbeslissing
- verdere werkafspraken

2. Probleemstelling, doel en afbakening van een complex project voor containerbehandelingscapaciteit

De vergadering bereikt overeenstemming over volgende omschrijving / doelstelling van het complex project: ***‘voorzien van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen, om de verwachte groei tot 2030 te kunnen accommoderen, en van de daarmee samenhangende ontwikkeling van (haven)gronden en van de multimodale ontsluiting tot aan het hoofdnet’.***

Volgende elementen zitten hier in vervat :

1. geografisch:

Havengebied Antwerpen, dwz geheel LSO en RSO. De redenering is dat een beperking tot de OZS te weinig alternatieven zou toelaten, terwijl een verruiming tot heel Vlaanderen een aantal alternatieven zou opleveren waarvan nu al duidelijk is dat ze niet haalbaar of verantwoord zijn. Zo is de inschakeling van extra containerbehandelingscapaciteit in Zeebrugge geen oplossing voor het capaciteitstekort in Antwerpen, zo blijkt op basis van een rapport van de gewestelijke havencommissaris. De vergadering spreekt af in de startbeslissing uitvoerig te motiveren waarom een beperking van de scope tot het havengebied Antwerpen aangewezen is;

2. materieel:

De vergadering kwam overeen om containerbehandeling én ruimte voor industrie of logistiek samen op te nemen in het CP, in navolging van het project OZS fase 1 waarover de VR al in juli 2015 besliste. Daarin was immers naast containerbehandeling ook een zone voor industrie/logistiek (88 ha) opgenomen. Bovendien is er in de haven van Antwerpen net een unieke versterking tussen containeroverslag en industrie/logistiek. MOW wijst in dit verband ook op de voor grondbergings noodzakelijke gronden, gezien het te verwachten probleem van grondoverschotten. De vergadering besluit dit element als een effect van het project mee in overweging te nemen en dus niet in de doelstelling/projectomschrijving te vermelden.

Daarnaast wijst het Havenbedrijf op de sterke toename van grote containerschepen die naar de haven komen. Wegens hun omvang kunnen ze niet zomaar op elk ogenblik overal in de haven terecht. De vergadering besluit om de grootte van schepen niet in beeld te brengen in de omschrijving van het CP, om zo geen alternatieven uit te sluiten, maar het wel op te nemen als een element in de analyse van de alternatieven.

3. timing 2030:
De horizon van 2030 komt uit het strategisch plan voor de haven van Antwerpen. De formulering “accommoderen van de verwachte groei tot 2030” omschrijft de nodige capaciteit, zonder er een al te concrete omvang of oppervlakte bij te vermelden. Het houdt in dat er voldoende containerbehandelingscapaciteit moet zijn om minstens de voorspelde groei tot 2030 aan te kunnen. Bovendien houdt deze datum in dat een alternatief pas valabel is wanneer het voor 2030 (en bij voorkeur zo ver mogelijk voor 2030) realiseerbaar is. Anderzijds is er bewust voor gekozen om geen concrete datum voor realisatie op te nemen in de omschrijving van het CP, omdat dit een aantal mogelijke alternatieven al bij voorbaat zou uitsluiten. Het element timing kan uitvoeriger aan bod komen in de procesnota.
4. multimodale ontsluiting:
De ontsluiting is opgenomen in de doelstelling van het CP omdat het een wezenlijk onderdeel is (als je containers aanvoert, moet je ze ook kunnen doorvoeren). Alle andere aspecten (bv. wonen, natuur, landbouw, erfgoed, ...) komen aan bod als effect en worden zo mee beoordeeld, maar vormen dus geen onderdeel van de doelstelling van het complex project
5. tot aan het hoofdnet:
Om te vermijden dat de scope te ruim wordt, geldt een beperking van de ontsluiting “tot aan het hoofdnet”.

De vergadering wenst volgende **drie alternatieven/scenario's** aan bod te laten komen in de **procesnota**:

- een referentiescenario (huidige toestand);
- een alternatief met een nieuw getijgebonden dok op LSO (Saeftinghedok fase 1);
- containerbehandelingscapaciteit binnen het huidige havengebied. Op die manier kan de overheid laten zien dat ze het alternatief van een actiegroep volwaardig mee wenst te overwegen.

Het is mogelijk dat de actiegroepen fundamentele bedenkingen hebben en dus de doelstelling van het CP zelf in vraag zullen stellen. Maar dat vormt geen probleem:

- het referentiescenario / nulalternatief komt ook volwaardig aan bod;
- de startbeslissing voor een CP is niet aanvechtbaar;
- de overheid heeft voldoende elementen om aan te tonen dat de doelstelling van het CP legitiem is.

Er zijn nog alternatieven te bedenken (cf. afweging alternatieven strategisch plan zeehaven Antwerpen), maar die hoeven nu nog niet in de procesnota te komen. Er volgt wel een raadpleging over de alternatievenonderzoeksnota, waarbij iedereen de kans krijgt om alternatieven in te spreken. Bovendien zal er voorafgaand aan de raadpleging ook specifiek overleg zijn met het middenveld en actiegroepen om te peilen naar reacties en voorstellen over de bestaande of nieuwe alternatieven.

Een belangrijk element in het dossier is de mobiliteit. Op een vergadering van 13 april 2016 onder leiding van het procesmanager OHA is tussen verschillende betrokken overheden een gemeenschappelijke aanpak voor mobiliteitsonderzoek voor LSO afgesproken. Het Dept. MOW dient intern nog te beslissen wie dit initiatief verder zal trekken.

3. Processtructuur

Mira Van Olmen wijst er op dat Onroerend Erfgoed geen deel uitmaakt van de voorgestelde structuren ter opvolging van het CP, terwijl er verscheidene erfgoeddossiers van belang zijn in het havengebied. Zowel OE als het bevoegde kabinet dringen aan op een vertegenwoordiging van OE in de processtructuur. Een eenvoudige oplossing zou zijn om de huidige structuur van OHA te gebruiken.

Greet Bernaers ziet een onderscheid met de processtructuur van OHA, dat een veel ruimere scope heeft dan het complex project waarvan nu sprake is. Het Havenbedrijf vindt het ook zeer belangrijk om zeer kort op de bal te kunnen spelen met het CP en dus om snel te kunnen vergaderen wanneer dat nodig is.

De vergadering concludeert dat de **processtructuur voor het CP best zo veel mogelijk samenvalt met de structuur van OHA**, met de voorwaarde dat vergaderingen op korte termijn mogelijk moeten zijn. Concreet zou:

- het procesteam OHA de rol van 'stuurgroep' voor het CP op zich kunnen nemen. Het CP zou dan een vast agendapunt van het procesteam zijn en wanneer nodig zou het procesteam in spoedzitting bij elkaar komen over het CP. Gelet op het belang van het dossier van de extra containerbehandelingscapaciteit zouden de gemeente Beveren en de stad Antwerpen ook een vertegenwoordiging moeten krijgen in het procesteam wanneer het CP daar ter sprake komt. Daarnaast kunnen de leden van het Vlaamse team CP deelnemen aan de vergaderingen;
- een specifieke werkgroep binnen OHA de rol van 'projectteam' voor het CP op zich kunnen nemen. Op die manier zal OE ook op dit niveau vertegenwoordigd zijn;
- het Centraal Netwerk OHA de rol van klankbord voor het CP op zich kunnen nemen, zoals in de ontwerp procesnota was voorgesteld;
- een task force op politiek niveau een nieuwigheid zijn in de processtructuur OHA. De vergadering is ervan overtuigd dat een task force een meerwaarde kan hebben, omdat het politieke niveau zo het CP van nabij kan opvolgen. Wellicht zal de VR nog afspraken maken over deze task force.

Het is voor de vergadering duidelijk dat dit complex project een project is van drie instanties samen: de Vlaamse overheid, HA en MLSO. De **Vlaamse overheid zal voortaan de pen houden** voor de ontwerp nota Vlaamse Regering en de ontwerp procesnota. Het is nog te bekijken hoe RV, MOW, de procesmanager en het team CP daar precies in kunnen samenwerken.

4. Timing + impact startbeslissing en vervolgstappen

Mira Van Olmen vraagt in welke mate de opstart van een procedure volgens complexe projecten het huidige GRUP en de afspraken die ermee samenhangen (bv. over de verplaatsing van de monumenten in Doel en de financiering daarvan) op de helling zou kunnen zetten. Het team complexe projecten wijst er op dat een startbeslissing door de Vlaamse Regering niet leidt tot bepaalde rechten of plichten en dat er geen voorafname van een bepaald alternatief aan gekoppeld is. Pas in een latere fase, wanneer de VR een voorkeursbesluit zal kiezen, volgen er juridische consequenties. Bovendien, zo merkt RV op, zijn op dit ogenblik de termijnen om in beroep te gaan tegen de huidige GRUPS al verstreken. Dus als een partij nieuwe elementen tegen het GRUP zou wensen te halen uit een proces CP, kan die partij dat niet meer inbrengen tegen een GRUP.

De vergadering concludeert dat **alle eerder gemaakte afspraken** (bv. over financieringen) **over de ontwikkeling van het havengebied Antwerpen blijven gelden**. Wanneer actoren na gezamenlijk overleg van eerder gemaakte afspraken zouden afwijken, bijvoorbeeld wanneer voor een nieuwe alternatieve oplossing gekozen zou worden, zal dat

uitdrukkelijk benoemd worden. Daarnaast zal de procesnota duidelijk toelichten hoe het CP zich verhoudt tot de huidige GRUPs.

Volgende stappen:

1. Tegen midden mei 2016: Vlaamse overheid werkt ontwerp nota VR en ontwerp procesnota verder uit op basis van verdere instructies van het politieke niveau en van conclusies uit huidige vergadering;
2. 20 mei 2016, 9.00u: “**Stakeholderoverleg**” over het ‘complex project’ met gemeenten Beveren, Sint-Gillis-Waas en Zwijndrecht en stad Antwerpen. De procesmanager OHA bereidt zsm een voorstel van aanpak voor dit stakeholderoverleg voor;
3. 7 juni 2016, 9.30u: **procesteam** OHA, ter validatie van dossier CP;
4. Daags na 7 juni 2016: versturing dossier CP **aan kabinetten Schauvliege en Weyts**, ter agendering op de Vlaamse Regering, voor het zomerreces